

Techniky spracovanie veľkých dát*

Tomáš Zenka

Slovenská technická univerzita v Bratislave
Fakulta informatiky a informačných technológií
xzenka@stuba.sk

5. november 2023

Abstrakt

Článok skúma a porovnáva techniky spracovania veľkého množstva dát, čo je kľúčové v dnešnej digitálnej dobe, kde sa generuje obrovské množstvo informácií. Cieľom je poskytnúť prehľad o moderných prístupoch a nástrojoch určených na manipuláciu s masívnymi dátovými súbormi. Tieto nástroje zahŕňajú distribuované systémy na spracovanie dát, algoritmy strojového učenia a metriky na hodnotenie kvality dát. Dôraz sa kladie na potrebu rýchleho spracovania dát v reálnom čase, čo umožňuje rýchlu analýzu a tvorbu hodnotných poznatkov z týchto objemných dátových zdrojov. Článok taktiež uvádza príklady aplikácií v rôznych odvetviach, ako je medicína, finančníctvo a priemysel. Spracovanie veľkého množstva dát sa stáva nevyhnutným nástrojom pre konkurencieschopnosť a inovácie v súčasnom digitálnom prostredí.

1 Úvod

Pojem "veľké dáta" (Big Data) odkazuje na súbor dát, ktorých veľkosť, komplexnosť a rýchlosť rastu je rapidná. Preto sú zložité na spracovanie a analýzu. [1] Cieľom článku je poskytnúť prehľad o prístupoch a technikách na manipuláciu s týmito dátami. Tieto nástroje zahŕňajú distribuované systémy na spracovanie dát 2.1 a metriky na hodnotenie kvality dát 2.2. Článok sa zameriava aj na rýchle spracovanie dát v reálnom čase 3. Na záver sú uvedené aplikácie v rôznych odvetviach 4.

2 Techniky spracovania veľkého množstva dát

Rýchle tempo digitalizácie vytvára obrovské množstvo dát. V dnešnej digitálnej dobe je dôležitá výzva spracovanie veľkého množstva dát. Len za posledné desaťročia sa celkový počet dát na svete zvýšil na 1,8 ZB [3]. Preto boli na tieto účely spracovanie týchto dát vyvinuté rôzne techniky a nástroje. Umožňujú používateľovi efektívne manipulovať a pracovať s masívnymi dátovými súbormi.

*Semestrálny projekt v predmete Metódy inžinierskej práce, ak. rok 2023/24, vedenie: Vladimír Mlynarovič

2.1 Distribuované systémy na spracovanie dát

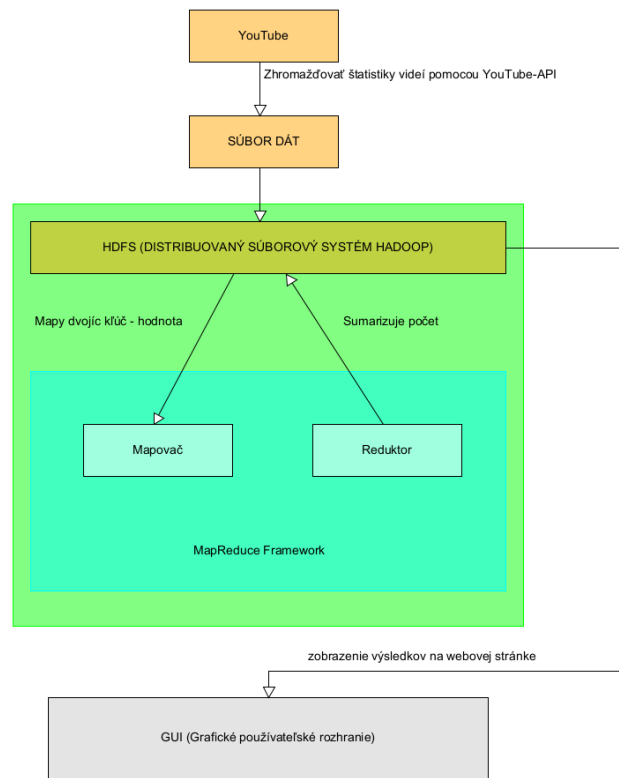
Distribuované systémy na spracovanie dát predstavujú kľúčový prvok v digitálnom svete. Rýchlosť a škálovateľnosť sú najdôležitejšie aspekty. Rozoberieme si základné systémy, ktoré umožňujú rýchlo a efektívne získavať relevantné informácie z masívnych dátových sád.

2.1.1 Hadoop: MapReduce

Hadoop je programovací framework (rámec) na podporu spracovania veľkých dátových súborov. Bol vyvinutý spoločnosťou Google MapReduce. V súčasnosti sa v praxi používa Apache Hadoop, ktorý sa rozdeľuje na rôzne časti:

1. Hadoop Kernel
2. MapReduce
3. HDFS

Hlavnou výhodou frameworku Hadoop je úložný systém odolný voči chýbam s názvom Hadoop Distributed File System (HDFS). HDFS rozdeľuje systém súborov do 128 MB blokov [9]. Na obrázku 1 je vykreslená architektúra HDFS. Je schopný uložiť obrovské množstvo informácií, postupne sa škálovať a to najdôležitejšie je, že dokáže prežiť zlyhanie významných častí infraštruktúry úložiska.

Obr. 1: Architektúra HDFS, zdroj [6]

Hadoop vytvára zhľuky strojov a koordinuje prácu medzi nimi. Ak jeden zlyhá tak Hadoop pokračuje bez straty. Prácu zlyhaného článku prehodí na zvyšné počítače.

Hlavnou zložkou ekosystému Hadoop je MapReduce framework. Umožňuje rozdelenie problému a dát na menšie a spustiť ich paralelne. MapReduce má dve funkcie:

- map - ako vstup hodnota/klúč páru a generuje intermediate set párov klúčov/hodnôt
- reduce - spája intermediate set hodnôt s rovnakým intermediate set klúčov

[1]

2.1.2 Apache Spark

Apache Spark je nová generácia systémov na spracovanie veľkých dát. Systém Apache Spark pozostáva z hlavných systémov:

- Spark core (jadro)
- Upper-level libraries

V porovnaní s Hadoop MapReduce je Apache Spark rýchlejší a všestrannejší. Vďaka knižniciam sa dá použiť na strojové učenie (knižnica Spark's MLlib), grafická analýza (knižnica GraphX), prúdové spracovanie (knižnica Spark Streaming) a aj na spracovanie štruktúrovaných dát (knižnica Spark SQL). Kombinuje jadro pre distribuované výpočty s pokročilým programovacím modelom pre spracovanie v pamäti (in-memory processing) 3.1. Zachováva rovnakú možnosť škálovania a odolnosti voči chybám ako Hadoop MapReduce, avšak poskytuje viacstupňový model programovania. Celkovo je rýchlejší a oveľa jednoduchší na používanie. [7]

2.2 Metriky na hodnotenie kvality dát

... [2]

3 Rýchle spracovanie dát v reálnom čase

Táto sekcia sa zameriava a kladie dôraz na rýchle a efektívne spracovanie dát v danom čase. V súčasnom digitálnom prostredí sa obzvlášť kladie dôraz na analýzu dát v okamihu kedy sú generované.

3.1 Spracovanie v pamäti

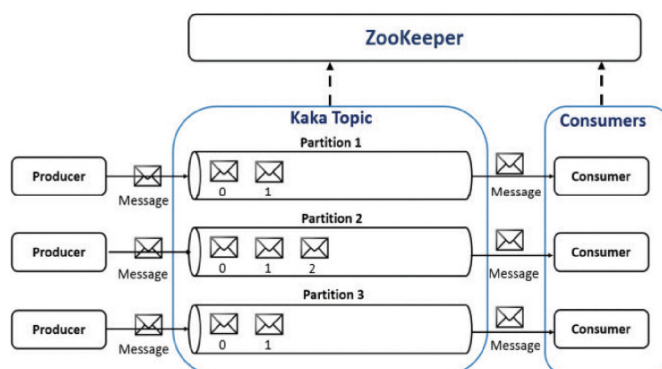
Spracovanie v pamäti je základom pre Apache Spark. Umožňuje mu to ukladať prechodné dáta do pamäte, čo má za následok to, že namiesto aby všetky dáta išli na disk a neskôr sa vyberali z disku, tak sú uložené dočasne v pamäti kde čakujú na spracovanie. Toto urýchľuje celý proces spracovania dát. [7]

V databázach, ktoré používajú in-memory processing sa veľké množstvo dát generuje v reálnom čase. Je potrebné ho v reálnom čase aj spracovať. Väčšina dát prichádza priamo do pamäte na spracovanie, len málo dát ide na pevný disk na dlhodobé uloženie. [5]

3.2 Systémy na spracovanie tokov

Jedná sa o kľúčové nástroje v prípade ak nám priebežne prúdi veľké množstvo dát. Dokážu ich rýchlo a efektívne spracovať. Takéto dáta môžu byť napríklad dáta zo senzorov alebo zo sociálnych médií.

Momentálne najpoužívanější systém je Apache Kafka. Na obrázku 2 je rozpísaná architektúra Apache Kafka. Výhody Apache Kafka sú, že je škálovateľná a spoľahlivá. [4]

Obr. 2: Architektúra Apache Kafka, zdroj [4]

4 Aplikácie v rôznych odvetviach

V praxi sa využíva hlavne framework Apache Spark v rôznych odvetviach ako napríklad:

- Zdravotníctvo 4.1
- Financie 4.2
- Zábavný priemysel 4.3

4.1 Zdravotníctvo

Využíva sa na analýzu zdravotných záznamov pacienta. Pomáha identifikovať či je pacient náchylný ku zdravotným komplikáciám v budúcnosti. Taktiež spracováva dáta z genómového sekvenovania (genomic sequencing).

4.2 Financie

Poskytuje aktuálny prehľad, ktorý pomáha pri robení správnych rozhodnutí. Napríklad v oblasti segmentácie zákazníkov, hodnotení úverového rizika alebo pri cielej reklame.

4.3 Zábavný priemysel

Hlavne v oblasti videoherného priemyslu pomáha s rozpoznávaním vzorov. Neskôr využité na selektívnu reklamu alebo automatická zmena náročnosti na základe hráčskych schopností.

[8]

5 Záver

Spracovanie veľkého množstva dát sa stalo kľúčovou súčasťou 21. storočia. S narastajúcim objemom dát, ktoré sa podľa predpokladov budú zdoknasobovať každé dva roky v blízkej budúcnosti [3], sa nástroje na ich spracovanie stávajú povinnosťou pre konkurencieschopnosť a inováciu. Predstavili sme si moderné techniky spracovania veľkých dát, ktoré sú rýchle a efektívne. Taktiež je veľmi dôležité spracovanie v realnom čase. S ohľadom na budúcnosť si myslím, že táto oblasť bude ďalej rásť a rozvíjať sa.

Literatúra

- [1] Harshawardhan S Bhosale and Devendra P Gadekar. A review paper on big data and hadoop. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 4(10):1–7, 2014.
- [2] Li Cai and Yangyong Zhu. The challenges of data quality and data quality assessment in the big data era. *Data science journal*, 14:2–2, 2015.
- [3] Min Chen, Shiwen Mao, and Yunhao Liu. Big data: A survey. *MOBILE NETWORKS & APPLICATIONS*, 19(2):171–209, APR 2014.
- [4] Bhole Rahul Hiraman, Chapte Viresh M., and Karve Abhijeet C. A study of apache kafka in big data stream processing. In *2018 International Conference on Information , Communication, Engineering and Technology (ICI-CET)*, pages 1–3, 2018.
- [5] Wu Jun and Huang Zhixiong. Research on in-memory computing model and data analysis. In *2015 8th International Conference on Intelligent Computation Technology and Automation (ICICTA)*, pages 726–729, 2015.
- [6] PrathyushaRani Merla and Yiheng Liang. Data analysis using hadoop map-reduce environment. In *2017 IEEE International Conference on Big Data (Big Data)*, pages 4783–4785, 2017.
- [7] Salman Salloum, Ruslan Dautov, Xiaojun Chen, Patrick Xiaogang Peng, and Joshua Zhexue Huang. Big data analytics on apache spark. *International Journal of Data Science and Analytics*, 1:145–164, 2016.
- [8] Eman Shaikh, Iman Mohiuddin, Yasmeen Alufaisan, and Irum Nahvi. Apache spark: A big data processing engine. In *2019 2nd IEEE Middle East and North Africa COMMunications Conference (MENACOMM)*, pages 1–6, 2019.

- [9] Chitresh Verma and Rajiv Pandey. Comparative analysis of gfs and hdfs: Technology and architectural landscape. In *2018 10th International Conference on Computational Intelligence and Communication Networks (CICN)*, pages 54–58, 2018.